

1. Usytuowanie drzew w terenie

Opinią dendrologiczną objęte zostało 2. dęby, pomniki przyrody, rosnące na działce nr 2576 w Krościenku Wyżnym Obręb geodezyjny Krościenko Wyżne Drzewami tymi są okazałe, objęte ochroną prawną dęby szypułkowe *Quercus robur* L.:

1. Dąb nr 1 - bez nazwy, rosnący w ciągu zabudowy jednorodzinnej, na terenie działki nr 2576 w sąsiedztwie posesji przy ul. Dworskiej Nr 16. Drzewo to jest tzw. drzewem granicznym, wyznaczającym zachodnie, krańcowe naroże dawnego siedliska dworskiego Jabłonowskich.
2. Dąb nr 2 - bez nazwy, rosnący kilkadziesiąt metrów od dębu pierwszego, licząc w kierunku północnym, w dalszym ciągu ulicy Dworskiej jako drzewo graniczne, zachodnie dawnego siedliska dworskiego Jabłonowskich.

2. Ogólna charakterystyka gatunków drzew poddanych ekspertyzie

2. 1. Dąb szypułkowy *Quercus robur* L.

Dąb szypułkowy, *Quercus robur* L. Rodzina bukowate - *FAGACEAE*

Potężne drzewo dorastające do 20-30 (50) m wysokości i 2-3 m średnicy pnia. Egzemplarze swobodnie rosnące w otwartej przestrzeni tworzy szeroką koronę z krótkim pniem i grubymi, zwykle nisko osadzonymi konarami. Łuski pączków brązowe, czarno obrzeżone. Korowina pnia i konarów ciemna, głęboko spękana. Liście zwykle z 3-6 parami zaokrąglonych kłap. Owoce zwykle po kilka na długiej szypule, żołędzie elipsoidalne, świeże z ciemnymi prążkami.

Występuje w Europie poza północą i najbardziej południowymi rejonami. Spotkać go można także w Azji Mniejszej i Kaukazie. W Polsce tworzy własne zespoły, dąbrowy – *Quercetum*, lub występuje w lasach mieszanych, szczególnie w łęgach i grądach.

Wymaganie glebowe duże – lubi gleby świeże, głębokie i żyzne, dobrze znosi okresowe zalewanie, na glebach suchych i uboższych rośnie znacznie słabiej, drzewa są często krzaczaste i krzywe.

Dąb ten jest drzewem światłolubny, ale w młodości znosi dobrze ocienienie. W końcu czerwca lub na początku lipca pojawiają się u niego często wtórne pędy – świętojańskie, niekiedy z innymi nieco liśćmi.

System korzeniowy głęboki, na glebach świeżych i głębokich, natomiast powierzchniowy na glebach płytkich.

Ilustracja 1: System korzeniowy dębu.

Według klasyfikacji drzew europejskich w odniesieniu do czynnika odporności na obalania wiatrowe, dąb ten należy do grupy gatunków bardzo odpornych. Drzewo długowieczne, żyje kilkaset a nawet 1000 lat lub dłużej; początkowo rośnie powoli; owocuje na otwartej przestrzeni po 40-50 latach. Przesadzać należy młode drzewa (korzeń palowy), najlepiej z bryłą ziemi. Cięcie i strzyżenie znosi dobrze, może być stosowany na formowane żywopłoty i szpalery.

3. Szczegółowy opis drzew poddanych ekspertyzie dendrologicznej

L.p.	Nazwa rośliny	Obwód pnia pomierzony na wys. 1,3 m [cm]	Wysokość [m]	Średnica korony (uśredniona) [m]
1.	Dąb szypułkowy, <i>Quercus robur</i> L. - pomnik przyrody	510	27	18
2.	Dąb szypułkowy, <i>Quercus robur</i> L. - pomnik przyrody	456	24	14

3. 1. Dąb Nr 1

Opis drzewa, w tym jego budowy, vitalności i stanu techniczno-wytrzymałościowego:

Pień dębu w odziomkowych partiach lity, walcowaty, rozdęty dołem, przed wielu laty utracił kilka pierwotnych, wyrastających z niego na wysokości 3,5 – 4,5 m grubych konarów I-go rzędu. Pozostały po nich w większości zalane kalusem, rozległe, buławo kształtne ubytki, w części otwarte, w tym jeden o wlocie poziomym na wysokości 4,2 m nad ziemią, przekształcony w ubytek kieszeniowy głębokości ok. 0,6 - 0,7 m, z dnem na wysokości ok. 3,5 m nad ziemią. Konstrukcja korony bardzo złożona, dwupiętrowa, mało czytelna.

Główne konary wybijają z pnia w dwóch piętrach: niższe 4-5 m nad ziemią oraz wyższe: około 8 - 9 m nad ziemią.

W koronie dębu na czas wykonywania niniejszej opinii, stwierdza się wydzielanie posuszu, w tym:

- grubego i bardzo grubego fi – 5% aktualnej biomasy korony drzewa
 - średniego w ilości ok. 7%
 - drobnego 5%
- co w ogólnej ilości daje około 17% aktualnej biomasy korony dębu.

Uwagi, zalecane prace konserwacyjne pomnika przyrody Nr 1

Drzewo w roku 2021 poddane zostało gruntownym zabiegom pielęgnacyjnym polegającym prócz wykonania cięć sanitarnych, także na założeniu w dole korony wiązania opasowego sztywnego o dużej mocy. W koronie założono także przed kilku laty cztery wiązania dynamiczne z systemu Cobra. Czas trwałości i skutecznej pracy wiązań *Cobra* zgodnie z zaleceniami producenta wynosi do 8 lat od ich założenia. Na opisywanym dębie przekroczą one swoją trwałość za około 2,5 lat, to jest w roku 2029. Do tego czasu wiązania te winny być wymienione na nowe. W związku z

nadwerżonymi konarami (ubytki, zgnilizny) zaleca się zastosowanie w obrębie całej korony pomnikowego dębu nowych lin propylenowe 22 mm, to jest Cobra plus 4t.

Pozostałe zabiegi pielęgnacyjne do wykonania:

- Usunięcie z korony wszelkiego posuszu w łącznej ilości sięgającej około 17% biomasy;
- Obcięcie posuszu w części wierzchołkowej, w tym 3-4 kikutów szczytowych z opadającą korowiną, ciąć należy do zdrowych (tzw. zielonych) części gałęzi (fot. nr 3);
- Nadmiernie wygonione w poziomie 2 szt. konarów o średnicach 30 i 27 cm znad bramy wjazdowej zlokalizowanej na południowy-zachód od drzewa, skrócić około 3,0 m celem odciążenia i wyłamaniu, zwłaszcza przez okiść śniegową (fot. nr 1);
- Długi konar fi 40 cm skierowany na północny-zachód, zwieszony nad ścieżką z kostki brukowej i 2-wu pasmowej dojazdówki do posesji, skrócić ok. 5,0 m, tuż za pionowym konarem, wybijającym ku górze (patrz foto nr 3);
- Kikut fi 30 cm, powyłamaniowy l = 1,6 m wyrastający z pnia na wysokości 10,2 m – przy pniu skrócić (patrz foto nr 2);
- Widlasty konar fi 27 cm wyrastający na wys. 12,5 m nad ziemią wychylony w kierunku wschodnim, przewieszony nad bramą i podjazdem sąsiedniej posesji – podwiązać z konarem przeciwnym wiązaniem linowym dynamicznym liną Cobra Plus 2 t – długość liny z opasem ok. 9,0 mb (patrz fot. nr 1);
- Usunąć owocnik czyrenia dębowego *Phellinus robustus* wraz z lokalnie rozwijającą się wokół zgnilizną typu korozyjnego wyciąć (wyłuskać) z marginesem, odkazić fungicydem np. maścią ogrodniczą (patrz foto nr 4).

3. 2. Dąb Nr 2

Opis drzewa, jego budowy, witalności i stanu techniczno-wytrzymałościowego:

Pień do około 7 m nad ziemią pozbawiony dolnych, stabilizujących konarów, które zostały usunięte przed kilkudziesięciu laty. Jeden z głównych konarów rażony kilkadziesiąt lat temu piorunem posiada od strony północnej, niemal na całej swej długości, w części zalaną tkanką przyranna - listwę popiorunową, w części przekształconą w ubytek wgłębny. W rozwidleniu korony, pojedyncze, stare, zdeprecjonowane czasowo wiązanie z liny *Cobra*. Kłoda pnia z ubytkiem kominowym zamkniętym. Ubytek odziomka od strony północnej. Na pniu od strony wschodniej umiejscowiony jest na wysokości około 4,5 m nad ziemią wlot do ubytku kominowego pnia, po wyłamaniu dawno temu konarze fi 50 cm. W rozwidleniu wspólny pni około 1,5 m wyżej – początek zgnilizny rozwidleniowej.

W koronie wydziela się posusz:

- gruby i bardzo grubego fi – 5% aktualnej biomasy korony drzewa
- średni w ilości ok. 12%

- drobny 10%
co w ogólnej ilości daje około 27% aktualnej biomasy.

Uwagi, zalecane prace konserwacyjne pomnika przyrody Nr 2

- wszelki posusz z korony usunąć;
- wymiana istniejącego wiązania linowego na nowe, statyczne o parametrach Cobra plus 4t o długości z opasem ok. 8,0 mb liny (fot. nr 5 i nr 6);
- Dodatkowe wiązanie statyczne z liny Cobra 8t około 3 m powyżej rozwidlenia głównych współ pni założyć, długość liny ok. 8,0 mb (fot. nr 5 i nr 6).

4. Uwagi natury ogólnej

Parametry stosowanych wiązań powinny każdorazowo odpowiadać gabarytom łączonych elementów, i tak np. przy średnicach pni/konarów liczonych u ich nasady:

- do 30 cm - stosować należy linę Cobra standard	- 12 mm - 1,8 t
- do 40 cm - stosować należy linę Cobra Plus 2t	- 14 mm - 3,0 t
- od 40 do 60 cm - stosować linę Cobra Plus 4t	- 22 mm – 6,0 t
- od 60 do 80 cm - stosować linę Cobra 8t	- 28 mm - 11,37 t

Nie należy zabezpieczać powierzchni powstałych na skutek dokonywanych zabiegów (cięć), dążąc do jak najszybszego ich przeschnięcia. Niedopuszczalne jest stosowanie do zabezpieczania powierzchni cięć farb (w tym farb olejnych (!) emulsyjnych), lakierów i tym podobnych środków.

UWAGA!

Zabiegi pielęgnacyjne w koronach drzew bez względu na metodę, wykonywać należy zgodnie z zasadami pielęgnowania drzew wydanymi przez *European Arboricultural Council (EAC)* „*European treeworker*” 2002. Zabiegi te wykonane mają być kompleksowo z punktu widzenia potrzeb pielęgnacyjnych, sanitarnych, technicznych, estetycznych drzewa, przy zachowaniu rygorów bezpieczeństwa dla osób i mienia w rejonie prowadzenia prac oraz w sposób eliminujący możliwość wystąpienia szkód, także w otaczającej szacie roślinnej.

Prace, w których stwierdzono odstępstwa od powyższych norm nie mogą być odbierane przed usunięciem usterek. Jeśli w trakcie przeprowadzania zabiegów arborystycznych poczynione zostały nieodwracalne dla drzewa szkody, wykonawca i nadzór ponoszą odpowiedzialność za uszkodzenie względnie zniszczenie drzewa.

Ekspertyza jest neutralna, bezstronna i sporządzona wg najlepszej wiedzy.